

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
दुँहु गाउँपालिका
दार्चुला

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (Vision)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुने ।

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (Mission)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide Independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको २०७६/७७ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरूमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलाएर कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर रायसहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरू मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय स्रोत व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असूलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरित खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको लगायत छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, लागत अनुमान तथा आयोजना तयारीमा अत्यधिक रूपमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको, दिगो विकासका लक्ष्य अनुरूप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालिन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बहुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको यथार्थ रूपले अभिलेख नराखेको, अधिकांशको बैक हिसाब नभडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहनुका साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरू सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal

प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय
(सुदूरपश्चिम प्रदेश)

पत्र संख्या: २०७८/७९
च.नं. ३२७

मिति: २०७९/३/१२

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्षज्यू
दुँहु गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
दार्चुला ।

कैफियत सहितको राय

हामीले दुँहु गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेश भएको २०७७ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूत रूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. लेखापरीक्षणबाट रु. २ करोड ३४ लाख ८४ हजार बेरुजु देखिएको छ । सोमध्ये मिति २०७८/८/२७ मा प्राप्त प्रतिक्रियाबाट रु. १४ लाख १७ हजार फर्स्यौट भई असूल गर्नुपर्ने रु. ७ लाख ७८ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रु. ४० लाख ९० हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. १ करोड १९ लाख १९ हजार तथा पेशकी रु. ५२ लाख ८० हजार रहेको छ । पालिकाको गत वर्षसम्म रु. १ करोड ४ लाख ९३ हजार बेरुजु बाँकी रहेकोमा यस वर्ष समायोजन र सम्परीक्षणबाट फर्स्यौट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरुजु समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु रु. ३ करोड २५ लाख ६० हजार रहेको छ । यस पालिकाको बेरुजु वर्गीकरण र अद्यावधिक बेरुजु स्थिति यसैसाथ संलग्न छ ।
२. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरूका सम्बन्धमा मिति २०७८/७/२३ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फर्स्यौट भएका दफाहरू हटाई कायम व्यहोराको अन्तिम प्रतिवेदन पाना २० (बीस) यसैसाथ संलग्न छ ।
३. पालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, अवण्डा बजेट राखेको, शर्शत अनुदान मौज्जात राखेको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको तथा बैङ्क हिसाब मिलान नगरेको लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ । कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रूपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको सेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेशकी बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । दुँहु गाउँ कार्यपालिका, दुँहु गाउँपालिका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत पालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडारहित होस् भनी उचित आश्रस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्रस्तताले सामान्य स्तरको आश्रस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(तारा प्रसाद पाण्डे)
नायब महालेखापरीक्षक

ढुँहु गाउँपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष: २०७६।०७७

परिचय – स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले यस ढुँहु गाँउपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस ढुँहु गाँउपालिका अन्तर्गत ५ वडा, २७ सभा सदस्य, ६५.३५ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा १३ हजार २३३ जनसंख्या रहेको छ ।

स्थानीय संचित कोष : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम यस गाँउपालिकाले वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त अनुदान तथा सहायता, आन्तरिक आम्दानी र स्थानीय सरकारबाट सञ्चालन भएको आयोजनाहरू समेतको आय व्यय हिसाबको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को समग्र संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छ:

सि.नं	आयतर्फ		सि.नं	व्ययतर्फ		
	विवरण	रकम		विवरण	रकम	
१	गत वर्षको जिम्मेवारी		३३५२७९१३.२७	१	चालु खर्च	१५७२८३६५१.६०
	क) नगद	०.००		२	पूँजीगत खर्च	१०२०४७२१७.६४
	ख) बैंक	३३५२७९१३.२७		३	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	३२७६३०००.००
२	राजस्व (आन्तरिक आय)		३४९८८४४५.५६	४	गरिवसँग विशेषकर कार्यक्रम	४९५०००.००
	क) आन्तरिक राजस्व	५६६४४५२.९१		५	स्थानिय पूर्वाधार कार्यक्रम	६७८७००७.००
	ख) राजस्व बाँडफाँड (संघ)	२७६७३८२४.१२		६	राष्ट्रिय पंजिकरण विभाग	७८७९५७.००
	ग) रोयल्टी (संघ)	२०७३५४.००		७	घरौटी फिर्ता	५४८९९९२.००
	घ) राजस्व बाँडफाँड (प्रदेश)	११६२८८४.५३		८	अनुदान फिर्ता	११३०७७१९.१६
	ड) अन्य (स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम)	२७९९३०.००		क) संघ शसर्त	१००४७३४३.१६	
३	वित्तीय हस्तान्तरण संघ		२२९५८९१८१.००	ख) संघ समपुरक	१८०४९६.००	
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान	८५७०००००.००		ग) संघ विशेष	३६८१८०.००	
	ख) सशर्त अनुदान	१२२७८९१८१.००		घ) प्रदेश विशेष	७११७००.००	
	ग) समपुरक अनुदान	१११०००००.००		९	मौज्दात	४७५०९६३६.४३
	घ) विशेष अनुदान	१०००००००.००		क) बैंक मौज्दात	४७५०९६३६.४३	
४	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		२००३३०००.००	ख) नगद मौज्दात	०.००	
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान	६८२७०००.००		१०	घरौट मौज्दात	७६८७५६०.००
	ख) सशर्त अनुदान	३५०७०००.००				

	ग) समपुरक अनुदान	४८७२०००.००				
	घ) विशेष अनुदान	४८२७०००.००				
५.	सामाजिक सुरक्षा		३२७६३०००.००			
६.	गरिबसँग विशेषकर कार्यक्रम		४९५०००.००			
७.	स्थानीय पूर्वाधार विकास कार्यक्रम		६७८७०००.००			
८.	राष्ट्रिय पंजिकरण विभाग		७८७९५७.००			
९.	अन्य विविध आय		९६८५.००			
१०.	घरौटी		१३१७७५५२.००			
	क) गत वर्षको मौज्दात	३५३९९५७.००				
	ख) यस वर्षको आय	९६३७५९५.००				
	ग) स्थानिय विकास साझेदारी कार्यक्रम					
	घ) शिक्षा निर्देशनालय दिपायल					
	ङ) एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम					
	च) स्थानीय तह प्रशासनिक भवन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम					
	छ) कोभिड हस्पिटल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन					
	ज) औद्योगिक ग्राम स्थापना					
	झ) नेपाल टेलिकम डडेलधुराबाट टावार हेरालु					
११	विभिन्न कोषतर्फको आय					
१२	घरौटी आय					
	जम्मा		३७२१५८७४०.८३	जम्मा		३७२१५८७४०.८३

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम																																			
	• वित्तीय विवरण विश्लेषण:																																				
१.	एकीकृत वित्तीय विवरण: – आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ४ मा स्थानीय तहले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रका कार्यलाई नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएको अनुदान, राजश्व बाँडफाँड अन्तर्गत प्राप्त रकम, आन्तरिक आय, ऋण तथा अनुदान र व्ययको विवरण देखिने गरी एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गरी सम्बन्धित प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय पठाउनु पर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गरी पठाएको देखिएन । वित्तीय विवरण तयार गरी समयमा सम्बन्धित निकायमा नपठाउदा सम्पूर्ण आर्थिक कारोबार देखिने यथार्थ विवरण देखिदैन । तोकिएको समयमा एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गरी सम्बन्धित निकायमा समयमा पठाउनु पर्दछ ।																																				
२.	वित्तीय विवरण: – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ (२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६ (२) मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानमा आधारित ढाँचामा लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नु पर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको वित्तीय विवरण नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानमा आधारित ढाँचामा तयार गरेको देखिएन । तोकिएको बमोजिमका वित्तीय विवरणहरू तथा खाताहरू अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नु पर्दछ ।																																				
३.	बैंक हिसाब मिलान नगरेको: – स्थानीय तह सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ (२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिसमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रूपमा स्रेस्ता र बैंक खाताको हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको देहायब मोजिमको खाताको बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण निम्नानुसार फरक पर्न गएकोले बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरी यकिन गर्नुपर्दछ ।																																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>खाताको नाम</th> <th>श्रेस्ता अनुसार बाँकी</th> <th>बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी</th> <th>फरक रु.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१.</td> <td>स्थानीय सञ्चित कोष खाता</td> <td>१७३६४४४४.७८</td> <td>१७३६४४४४.७८</td> <td>०.००</td> </tr> <tr> <td>२.</td> <td>धरौटी खाता</td> <td>७६८७५६०.००</td> <td>८८८१४७५.००</td> <td>११९३९१५.००</td> </tr> <tr> <td>३.</td> <td>कोभिड कोष खाता</td> <td>०.००</td> <td>५२८७४२६.२५</td> <td>५२८७४२६.२५</td> </tr> <tr> <td>४.</td> <td>चालु खर्च खाता</td> <td>१४६२४२७७.४५</td> <td>२८८३९९६५.६७</td> <td>१४२१५६८८.२२</td> </tr> <tr> <td>५.</td> <td>पूँजीगत खर्च खाता</td> <td>२६८२८६३३.३६</td> <td>५०३४२५७७.००</td> <td>२३५१३९४३.६४</td> </tr> <tr> <td></td> <td>जम्मा</td> <td>६,६५,०४,९१५.५९</td> <td>११,०७,१५,८८८.७०</td> <td>४,४२,१०,९७३.११</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी	फरक रु.	१.	स्थानीय सञ्चित कोष खाता	१७३६४४४४.७८	१७३६४४४४.७८	०.००	२.	धरौटी खाता	७६८७५६०.००	८८८१४७५.००	११९३९१५.००	३.	कोभिड कोष खाता	०.००	५२८७४२६.२५	५२८७४२६.२५	४.	चालु खर्च खाता	१४६२४२७७.४५	२८८३९९६५.६७	१४२१५६८८.२२	५.	पूँजीगत खर्च खाता	२६८२८६३३.३६	५०३४२५७७.००	२३५१३९४३.६४		जम्मा	६,६५,०४,९१५.५९	११,०७,१५,८८८.७०	४,४२,१०,९७३.११	
सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी	फरक रु.																																	
१.	स्थानीय सञ्चित कोष खाता	१७३६४४४४.७८	१७३६४४४४.७८	०.००																																	
२.	धरौटी खाता	७६८७५६०.००	८८८१४७५.००	११९३९१५.००																																	
३.	कोभिड कोष खाता	०.००	५२८७४२६.२५	५२८७४२६.२५																																	
४.	चालु खर्च खाता	१४६२४२७७.४५	२८८३९९६५.६७	१४२१५६८८.२२																																	
५.	पूँजीगत खर्च खाता	२६८२८६३३.३६	५०३४२५७७.००	२३५१३९४३.६४																																	
	जम्मा	६,६५,०४,९१५.५९	११,०७,१५,८८८.७०	४,४२,१०,९७३.११																																	
४.	खर्च खाताको मौज्जात रकम: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ मा एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यमा गाँउपालिका सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म खर्च नभई चालु खर्च खातामा बाँकी रहेको रु. १४६२४२७७/४२ र पूँजीगत खर्च खातामा बाँकी रहेको रु. २६८२८६३३/३६ समेत रु. ४१४५२९१०/७८ आर्थिक वर्षको अन्त्यमा सञ्चित कोष फिर्ता नगरी अर्को आर्थिक वर्षमा सञ्चित कोष दाखिला भएको देखिन्छ । समयमा खाता बन्द गरी मौज्जात रकम सञ्चित कोष दाखिला नहुँदा लेखा																																				

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम
	अधावधिक नहुने देखिन्छ । तोकिएको समयमा कारोवारका खाता बन्द गरी खर्च नभई बाँकी रहेको मौज्दाता रकम वर्षान्तमा सञ्चितकोष दाखिला हुनु पर्दछ ।	
५.	शशर्त अनुदान मौज्दात बाँकी: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ बमोजिम शशर्त अनुदानको रकम खर्च नभई बाँकी रहेको रकम वर्षान्तमा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय फिर्ता गर्नुपर्ने वयस्था छ । शशर्त अनुदान बापत निकास भएको रकम मध्ये खर्च नभई बाँकी रहेको रकम रु. १,६१,९७१।१६ वर्षान्तमा फिर्ता नगरी पछिल्लो आर्थिक वर्ष २०७७।४।२९ मा फिर्ता गरेकोले समयमा फिर्ता गरेको देखिएन । नियमानुसार वर्षान्तमा मौज्दात बाँकी रकम फिर्ता नहुँदा लेखा यथार्थ नहुने देखिन्छ । निकास प्राप्त रकम मध्ये खर्च नभई बाँकी रहेको रकम वर्षान्तमा फिर्ता हुनु पर्दछ ।	
६.	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन । यस सम्बन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरू तपशिल बमोजिम रहेका छन्: <ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति रहने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले उक्त समिति गठन गरेको पाईएन, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ बमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४ (२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाएको पाईएन, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउनुपर्नेमा यस पालिकाले हालसम्म ७ ऐन, ५ नियमावली, १२ कार्यविधि ९ निर्देशिका समेत ३३ कानून एवं कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ, • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन, • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन, • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन, • संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ पालिकाबाट सञ्चालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाईएन, 	

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम
	<ul style="list-style-type: none"> • मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ (क) मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिएको तथा इ टीडिएस गरेको पाइएन, • निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५ (क) वमोजिम कर्मचारीहरुको कार्य विवरण बनाई लागु गरेको पाईएन, • निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ (ख) (२) वमोजिम तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी वर्षभरीमा रु. १,१५,७८,४०९/- खर्च लेखेको पाईयो, • पालिकाले २०७६।७७ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोबारको अनुसूची २११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन, • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन, • राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रविधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत् गर्ने गरेको देखिएन, • स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको विश्लेषण गरी सम्भाव्य आयोजनाको बैक खडा गरेको देखिएन, • दिगो विकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन, • पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो, • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन, • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन, • कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद बिल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्बर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकिएको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन, • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन, • स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन, • पालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्नेमा सो नगरेको र लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन, • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन, 	

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम																																				
	<ul style="list-style-type: none"> वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दीर्घकालिन योजना तयार गरेको पाइएन । शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल पहिचान एवं कार्ययोजना तयार गरेको पाइएन, तसर्थ, पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाई सेवाप्रवाह सुदृढ बनाउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । 																																					
७.	<p>जिन्सी लगत: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९५ मा कार्यालय प्रमुखले आफ्नो कार्यालयमा रहेको र खरिद गरी वा अन्य कुनै प्रकारबाट प्राप्त जिन्सी मालसामानको आम्दानी बाँधी लगत अघावधिक गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले वडा कार्यालयहरूलाई पेशकी दिई खरिद गरिएका जिन्सी मालसामानको वडा कार्यालयमा छुट्टै जिन्सी खाता राख्ने गरेको र पालिकाले मुल खातामा आम्दानी बाँध्ने नगरेको कारणले जिन्सी लगत अघावधिक भएको देखिएन । पालिकाले आफ्नो र अन्तरगत वडा तथा शाखाहरूमा रहेका जिन्सी मालसामानहरू गाँउपालिकाको मूल अभिलेखमा आम्दानी बाँधी जिन्स लगत अघावधिक हुनु पर्दछ ।</p>																																					
८.	<p>राजस्व लेखा अघावधिक नभएको:- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७६ को नियम ५९ मा राजस्वको आम्दानी गर्दा आम्दानी दाखिला गरी गोश्वारा भौचर तयार गरी दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्त अनुसार राजस्व लेखा अघावधिक हुनुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले आन्तरिक राजस्व बापत एकीकृत वित्तीय विवरणमा रु. ५६,६४,४५२/९९ आम्दानी देखाएको रकमको गोश्वारा भौचर लगायत म.ले.प. फारमहरू दैनिक आम्दानी टिपोट, दैनिक दाखिला, मास्केवारी एवं स्रोतगत राजस्व आम्दानी देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन । राजस्व आम्दानीमा प्रयोग हुने फारमहरू प्रयोग नगरी एकमुष्ट राजस्व आम्दानी देखाउदा आर्थिक विवरणमा देखाएको आम्दानीको यथार्थता यकीन गर्न सकिदैन । राजस्व आम्दानीमा प्रयोग हुने सम्पूर्ण म.ले.प.फारमहरू प्रयोग गरी राजस्व आम्दानीको अभिलेख अघावधिक हुनु पर्दछ ।</p>																																					
९.	<p>अवण्डा बजेट:- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा बजेट अवण्डा नराखी आय-व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष निम्न कार्यक्रममा रु. २ करोड ३७ लाख बजेट अवण्डा राखेको छ ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>कार्यक्रम</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१.</td> <td>महिला लक्षित कार्यक्रम</td> <td>१००००००.००</td> </tr> <tr> <td>२.</td> <td>बालबालिका लक्षित</td> <td>५०००००.००</td> </tr> <tr> <td>३.</td> <td>लक्षित वर्ग</td> <td>१५०००००.००</td> </tr> <tr> <td>४.</td> <td>कृषि</td> <td>२५०००००.००</td> </tr> <tr> <td>५.</td> <td>पशु</td> <td>२००००००.००</td> </tr> <tr> <td>६.</td> <td>परामर्श सेवा</td> <td>२००००००.००</td> </tr> <tr> <td>७.</td> <td>विपत व्यवस्थापन कोष</td> <td>३४०००००.००</td> </tr> <tr> <td>८.</td> <td>वडा अध्यक्ष टोल सुधार कार्यक्रम</td> <td>१५०००००.००</td> </tr> <tr> <td>९.</td> <td>उपाध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम</td> <td>१५०००००.००</td> </tr> <tr> <td>१०.</td> <td>स्वास्थ्य</td> <td>३६०००००.००</td> </tr> <tr> <td>११.</td> <td>कक्षा कोठा शिक्षक विद्यालय अभिभावक कार्यक्रम</td> <td>४२०००००.००</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	कार्यक्रम	रकम	१.	महिला लक्षित कार्यक्रम	१००००००.००	२.	बालबालिका लक्षित	५०००००.००	३.	लक्षित वर्ग	१५०००००.००	४.	कृषि	२५०००००.००	५.	पशु	२००००००.००	६.	परामर्श सेवा	२००००००.००	७.	विपत व्यवस्थापन कोष	३४०००००.००	८.	वडा अध्यक्ष टोल सुधार कार्यक्रम	१५०००००.००	९.	उपाध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम	१५०००००.००	१०.	स्वास्थ्य	३६०००००.००	११.	कक्षा कोठा शिक्षक विद्यालय अभिभावक कार्यक्रम	४२०००००.००	
सि.नं.	कार्यक्रम	रकम																																				
१.	महिला लक्षित कार्यक्रम	१००००००.००																																				
२.	बालबालिका लक्षित	५०००००.००																																				
३.	लक्षित वर्ग	१५०००००.००																																				
४.	कृषि	२५०००००.००																																				
५.	पशु	२००००००.००																																				
६.	परामर्श सेवा	२००००००.००																																				
७.	विपत व्यवस्थापन कोष	३४०००००.००																																				
८.	वडा अध्यक्ष टोल सुधार कार्यक्रम	१५०००००.००																																				
९.	उपाध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम	१५०००००.००																																				
१०.	स्वास्थ्य	३६०००००.००																																				
११.	कक्षा कोठा शिक्षक विद्यालय अभिभावक कार्यक्रम	४२०००००.००																																				

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा		बेरुजू रकम	
	जम्मा	२३७०००००.००		
	बजेट अबण्डमा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।			
	• बजेट तथा कार्यक्रम:			
१०.	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल: लेखापरीक्षण ऐन २०७५ को दफा २० मा महालेखापरीक्षकले जारी गरेको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन स्थानीय तहको प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहको सभामा पेश गरी छलफल गर्नु पर्ने र सभा सदस्यहरु मध्येबाट स्थानीय तहको कानून बमोजिम लेखा समिति गठन गरी प्रतिवेदनमा उल्लेखित व्यहोराहरुमा दफावार छलफल गर्नु पर्दछ । यो वर्ष पालिकाले अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सभामा छलफल नगरी कार्यपालिकाको बैठकमा पेश सम्म गरेको देखियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर दफावार छलफल तथा निर्णय गरेको देखिएन । कानून बमोजिम सभामा दफावार छलफल तथा सो उपर आवश्यक निर्णय गरी कानूनको पालना तथा स्थानीय तहको व्यवस्थापकीय व्यवहारलाई संस्थागत गर्नु पर्दछ ।			
११.	न्यायिक समिति:- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी ३ र यो वर्ष थप भएको ३४ गरी कूल ३७ विवाद दर्ता भएकोमा २६ वटा मात्र फर्स्यौट भई ११ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।			
	योजना तर्जुमा, बजेट तथा कार्यक्रम			
१२.	योजना र कार्यान्वयन – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालिन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरूप दीर्घकालिन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्के योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्के योजनामा बजेट विनियोजन गर्दा दीर्घकालिन उपलव्धी नहुने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनु पर्दछ । यस वर्ष उपभोक्ता समिति मार्फत् भएका कामका योजनाहरु देहाय अनुसार छन्:			
	क्र.सं.	विवरण	योजना संख्या	रकम रु.
	१	रु. १ लाख भन्दा कमको योजना	१०	१० लाख
	२	रु. १ लाख भन्दा माथि रु. ५ लाख सम्मका योजना	४१	१ करोड १७ लाख
	३	रु. ५ लाख भन्दा माथि रु. १० लाख सम्मका योजना	५	४८ लाख
	४	रु. १० भन्दा माथि रु. ५० लाख सम्मका योजना	१९	४ करोड २७ लाख
	५	रु. ५० लाख भन्दा माथिका योजना	१	८० लाख
	जम्मा		७६	६ करोड ८२ लाख
१३.	बजेट पेश, पारित र अख्तियारी - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था			

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम																															
	छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उपाध्यक्ष श्री इश्वरी जोशीले २०७६।३।१० गते रु. २८ करोड ५५ लाख ८९ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा २०७६।३।१० मा पारीत भएको छ । यसै गरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७६।३।१२ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।																																
	खर्च व्यवस्थापन																																
१४.	<p>चौमासिक पूँजीगत खर्च:- आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्य सम्पादन गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरूप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">सि.नं.</th> <th rowspan="2">पूँजीगत खर्च शीर्षक</th> <th rowspan="2">कुल खर्च</th> <th colspan="3">चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)</th> <th rowspan="2">आषाढ महिनाको मात्र खर्च</th> </tr> <tr> <th>प्रथम चौमासिक</th> <th>दोस्रो चौमासिक</th> <th>तेस्रो चौमासिक</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१.</td> <td>पूँजीगत खर्च</td> <td>१०२०४७</td> <td>४५५०</td> <td>२१२७१</td> <td>७६२२६</td> <td>६०१४७</td> </tr> <tr> <td></td> <td>कूल खर्च:</td> <td>१०२०४७</td> <td>४५५०</td> <td>२१२७१</td> <td>७६२२६</td> <td>६०१४७</td> </tr> <tr> <td></td> <td>खर्च प्रतिशत</td> <td>१००</td> <td>४.४५</td> <td>२०.८५</td> <td>७४.७०</td> <td>५८.९४</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	पूँजीगत खर्च शीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)			आषाढ महिनाको मात्र खर्च	प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	१.	पूँजीगत खर्च	१०२०४७	४५५०	२१२७१	७६२२६	६०१४७		कूल खर्च:	१०२०४७	४५५०	२१२७१	७६२२६	६०१४७		खर्च प्रतिशत	१००	४.४५	२०.८५	७४.७०	५८.९४	
सि.नं.	पूँजीगत खर्च शीर्षक				कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)			आषाढ महिनाको मात्र खर्च																								
		प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक																													
१.	पूँजीगत खर्च	१०२०४७	४५५०	२१२७१	७६२२६	६०१४७																											
	कूल खर्च:	१०२०४७	४५५०	२१२७१	७६२२६	६०१४७																											
	खर्च प्रतिशत	१००	४.४५	२०.८५	७४.७०	५८.९४																											
१५.	<p>क्षेत्रगत बजेट र खर्च:- स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रूपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७६।७७ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>मुख्य क्षेत्र</th> <th>वार्षिक बजेट</th> <th>खर्च रकम</th> <th>कुल खर्च मध्ये प्रतिशत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>आर्थिक विकास</td> <td>७९६५०००.००</td> <td>७१७७७२४.००</td> <td>२.७७</td> </tr> <tr> <td>सामाजिक विकास</td> <td>१२९७५५०००.००</td> <td>११६९६८७२६.२०</td> <td>४०.१३</td> </tr> <tr> <td>पूर्वाधार विकास</td> <td>१३१९४७२०२.१६</td> <td>८६४६१८२७.०४</td> <td>२९.६७</td> </tr> <tr> <td>संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन</td> <td>७५८७२५४३.४०</td> <td>४८७२२५९२.००</td> <td>१६.७२</td> </tr> <tr> <td>कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक</td> <td>५६२०३०४३.४०</td> <td>३२१९९४२०.४७</td> <td>११.०२</td> </tr> <tr> <td>जम्मा</td> <td>४०,१७,४२,७८८.९६</td> <td>२९,१४,५०,२८९.७१</td> <td>१००</td> </tr> </tbody> </table> <p>उपरोक्त विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को कूल खर्च मध्ये सबैभन्दा बढी सामाजिक विकासमा ४०.१३ प्रतिशत र सबै भन्दा घटी आर्थिक विकासमा २.७७ प्रतिशत खर्च भएको छ । मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार गरी दिगो विकासका स्थानीय लक्ष्य, गन्तव्य र सूचकहरू निर्धारण गरी सोही आधारमा बजेट सांकेतिकरण गरी स्थानीय आवधिक योजनाका नीति कार्यान्वयन हुने गरी बजेट व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।</p>	मुख्य क्षेत्र	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत	आर्थिक विकास	७९६५०००.००	७१७७७२४.००	२.७७	सामाजिक विकास	१२९७५५०००.००	११६९६८७२६.२०	४०.१३	पूर्वाधार विकास	१३१९४७२०२.१६	८६४६१८२७.०४	२९.६७	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	७५८७२५४३.४०	४८७२२५९२.००	१६.७२	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	५६२०३०४३.४०	३२१९९४२०.४७	११.०२	जम्मा	४०,१७,४२,७८८.९६	२९,१४,५०,२८९.७१	१००				
मुख्य क्षेत्र	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत																														
आर्थिक विकास	७९६५०००.००	७१७७७२४.००	२.७७																														
सामाजिक विकास	१२९७५५०००.००	११६९६८७२६.२०	४०.१३																														
पूर्वाधार विकास	१३१९४७२०२.१६	८६४६१८२७.०४	२९.६७																														
संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	७५८७२५४३.४०	४८७२२५९२.००	१६.७२																														
कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	५६२०३०४३.४०	३२१९९४२०.४७	११.०२																														
जम्मा	४०,१७,४२,७८८.९६	२९,१४,५०,२८९.७१	१००																														
१६.	कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० (७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेश गर्न																																

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम
	सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयानुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च ३ प्रतिशतभन्दा नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट ४ प्रतिशत का दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ । कार्यालयले आ.व. २०७६/७७ मा कन्टिन्जेन्सी बापत रु. ९९,७५,४९८/- कट्टी गरेको छ । यसरी कट्टी गरेको रकमको कार्यक्रमगत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा राखे गरेको छैन ।	
१७.	लक्ष्य प्रगति: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगति विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले यस आर्थिक वर्षमा ३५७ कार्यक्रम सञ्चालन गरी रु. २५,९३,६०,८६९.२४— खर्च गरेकोमो उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची—२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगती विवरण तयार गरेको देखिएन । नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम प्रगति विवरण तयार गर्नु पर्दछ ।	
	संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन:	
१८.	प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन:- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोर्ड, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित २९ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म २७ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, लेखा अधिकृत, इन्जीनियर, जनस्वास्थ्य अधिकृत सहित १२ पदहरू रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ, रिक्त पदहरू यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।	
१९.	स्थानीय तथ्याङ्क अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभूत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य स्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन सहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखियो । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्क वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यसतर्फ पालिकाले अभिलेख व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२०.	वडा सचिवको पदपूर्ति : पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपूर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको ५ दरबन्दी भएकोमा २ पदपूर्ति भई ३ रिक्त भएको देखियो । रिक्त दरबन्दीमा पदपूर्ति हुनु पर्दछ ।	
२१.	सेवाप्रवाहको स्थिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था अनुसार ७ वटा ऐन, ५ वटा नियमावली, १२ वटा कार्यविधि र ९ वटा निर्देशिका स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस वर्ष पालिकाबाट निम्नानुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्त भएको छ :	

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा						बेरुजू रकम												
	विवरण		जम्मा																
	स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास		-																
	पञ्जिकरणतर्फ																		
	जन्मदर्ता		८१९																
	मृत्युदर्ता		९९																
	बसाईसराई दर्ता		-																
	विवाह दर्ता		१२३																
	सम्बन्धविच्छेद दर्ता		-																
	पूर्वाधार विकास सडक निर्माण		-																
	कालोपत्रे सडक निर्माण																		
	कालोपत्रे सडक मर्मत																		
	ग्राभेल सडक निर्माण																		
	ग्राभेल सडक मर्मत																		
	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहमध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सञ्चालनमा सन्तोषजनक देखिएन ।																		
२२.	<p>योजना छनौट र कार्यान्वयन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत वार्षिक गाउँ विकास योजना २०७६/७७ को अध्ययन गर्दा पालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले सञ्चालन गरेको पाइएन । पालिकाले यस वर्ष सञ्चालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् ।</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>रु. १ लाख सम्म</th> <th>रु. १ लाख देखि रु. २ लाखसम्म</th> <th>रु. २ लाखदेखि रु. ५ लाखसम्मका</th> <th>रु. ५ लाख देखि रु. १० लाख सम्मका</th> <th>रु. १० लाख भन्दा बढीको</th> <th>जम्मा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>९</td> <td>१४</td> <td>२०</td> <td>२०</td> <td>२३</td> <td>८८</td> </tr> </tbody> </table> <p>उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले यस वर्ष रु. १००,०००/- देखि रु. १०,००,०००/- लाख सम्मका जम्मा ५४ वटा योजना सञ्चालन गरेकोमा रु. १ लाख भन्दा मुनिका मात्र ९ वटा योजनाहरू रहेका छन् । त्यसैले साना रकमका धेरै योजनाहरू सञ्चालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ती वर्षे भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट प्रतिफल भन्दा चालु प्रकृतिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्थातर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।</p>							रु. १ लाख सम्म	रु. १ लाख देखि रु. २ लाखसम्म	रु. २ लाखदेखि रु. ५ लाखसम्मका	रु. ५ लाख देखि रु. १० लाख सम्मका	रु. १० लाख भन्दा बढीको	जम्मा	९	१४	२०	२०	२३	८८
रु. १ लाख सम्म	रु. १ लाख देखि रु. २ लाखसम्म	रु. २ लाखदेखि रु. ५ लाखसम्मका	रु. ५ लाख देखि रु. १० लाख सम्मका	रु. १० लाख भन्दा बढीको	जम्मा														
९	१४	२०	२०	२३	८८														
	<ul style="list-style-type: none"> • कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन 																		
२३.	<p>कानून र सञ्चालन स्थिति- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म ७ वटा ऐन, ५ वटा नियमावली, १२ कार्यविधि ९ निर्देशिका लगायत ३३ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।</p>																		
	<ul style="list-style-type: none"> • पदाधिकारी सुविधा 																		

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम
२४.	पदाधिकारी सुविधा - सुदूरपश्चिम प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी सदस्य र सभाको सदस्यले आफु निर्वाचित भई अनुसूची-१ बमोजिम पद तथा गोपनियताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारबाही शुरु गरेको मिति बाट मासिक सुविधा बापत पाउने व्यवस्था गरेकोमा सम्मानीत सर्वोच्च अदातलको आदेशले २०७६ कार्तिक १ गते बाट लागु हुने गरी उक्त सुविधाहरु खरेज गरिएको छ । जस अनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले प्रथम संशोधन गरी मिति २०७७/३/८ मा पारीत गरेको उक्त पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धी ऐनको अनुसूची १(क), १(ख), १(ग) मा उल्लेख भएको सुविधामात्र दिन मिल्ने देखिन्छ । पालिकाले पदाधिकारीको मासिक सुविधामा रु. ८,१९,०००/- खर्च लेखेको छ ।	
२५.	विविध खर्च - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष विविधतर्फ रु. १३,५१,७६९/- खर्च गरेको छ । विविध खर्चमा मितव्ययीता हुनु पर्दछ ।	
२६.	आर्थिक सहायता - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिँदैन । तर पालिकाले यस वर्ष रु. ८,९६,९००/- आर्थिक सहायता वितरण गरेका छन् । आर्थिक सहायता खर्च लेखे कार्यमा नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।	
२७.	अनुदानको अनुगमन - सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको यकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नु पर्दछ । तर पालिकाले शैक्षिक सेवा अन्तर्गत शैक्षिक गुणस्तर सुदृढिकरण कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान बापत ३ विद्यालयलाई रु. १९,५०,०००/- र ७ विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित उत्कृष्ट विद्यालय अनुदान बापत रु. ३,५०,०००/- समेत जम्मा रु. २३,००,०००/- खर्च लेखेको छ । तर पालिकाबाट वितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलब्धी मापन गरेको छैन । तसर्थ, अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।	
२८.	उपभोक्ता समिति दर्ता - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ मा कुनै पनि संस्था विधान सहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिँदैन । पालिकाले यो वर्ष विभिन्न उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु. ९,६१,००,०००/- भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार दर्ता भएको पाइएन । त्यस्ता समितिहरु स्थानीय स्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रूपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने र त्यस्ता समितिहरुले आयव्यको लेखापरीक्षण समेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्र मार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनु पर्दछ ।	
२९.	वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना : सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोड भन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने । नियम ८ ले वार्षिक रु. १० लाख भन्दा बढीको	

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम																									
	खरिद गर्दा वार्षिक खरिद योजना बनाउनु पर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. १०,२०,४७,२१७/६४ पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नु पर्दछ ।																										
३०.	<p>डी.पी.आर. खर्च — सबै तहको सरकारी निकायको लागि अर्थ मन्त्रालयबाट जारी सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ मा सार्वजनिक संयन्त्रबाट सम्पादन हुन सक्ने सम्भाव्यता अध्ययन जस्ता कार्यमा परामर्श सेवा खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ । बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डी.पी.आर. लगायतको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहाय बमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरेको छ ।</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>कार्य विवरण</th> <th>परामर्शदाता</th> <th>स्वीकृत रकम रु.</th> <th>खर्च रकम रु.</th> <th>अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>कार्यालय भवनको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारी कार्य</td> <td>नेपाल इन्भाइरोमेन्ट एण्ड इन्जिनियरिङ कन्सल्टिङ सर्भिसिज</td> <td>९९४४००.००</td> <td>९९४४००.००</td> <td>१८,२०,७६,७३४</td> </tr> <tr> <td>गाँउपालिकाको गुरुयोजना तयारी</td> <td>ग्रिन इरा प्रा.लि.</td> <td>१४९३२९५.००</td> <td>११९४६३५.००</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीको आयोजना प्रतिवेदन तयारी कार्य</td> <td>विखेताल इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी</td> <td>६९९९४०.००</td> <td>६९९९४०.००</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td colspan="2">जम्मा:</td> <td>३१८७६३५</td> <td>२८८८९७५</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	कार्य विवरण	परामर्शदाता	स्वीकृत रकम रु.	खर्च रकम रु.	अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत	कार्यालय भवनको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारी कार्य	नेपाल इन्भाइरोमेन्ट एण्ड इन्जिनियरिङ कन्सल्टिङ सर्भिसिज	९९४४००.००	९९४४००.००	१८,२०,७६,७३४	गाँउपालिकाको गुरुयोजना तयारी	ग्रिन इरा प्रा.लि.	१४९३२९५.००	११९४६३५.००	-	वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीको आयोजना प्रतिवेदन तयारी कार्य	विखेताल इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी	६९९९४०.००	६९९९४०.००	-	जम्मा:		३१८७६३५	२८८८९७५		
कार्य विवरण	परामर्शदाता	स्वीकृत रकम रु.	खर्च रकम रु.	अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत																							
कार्यालय भवनको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारी कार्य	नेपाल इन्भाइरोमेन्ट एण्ड इन्जिनियरिङ कन्सल्टिङ सर्भिसिज	९९४४००.००	९९४४००.००	१८,२०,७६,७३४																							
गाँउपालिकाको गुरुयोजना तयारी	ग्रिन इरा प्रा.लि.	१४९३२९५.००	११९४६३५.००	-																							
वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीको आयोजना प्रतिवेदन तयारी कार्य	विखेताल इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी	६९९९४०.००	६९९९४०.००	-																							
जम्मा:		३१८७६३५	२८८८९७५																								
३१.	<p>निर्माण कार्यको गुणस्तर: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १११ (१ड) अनुसार सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा गुणस्तर पक्षको निरीक्षण र परीक्षण गर्नु पर्दछ । कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत् निर्माण/कार्यान्वयन गराइएका योजनाको दिगोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समिति मार्फत् आवश्यक व्यवस्था गर्नु पर्दछ । कार्यालयले निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, ढुङ्गा र सिमेन्टको गाहो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि प्रयोग हुने ग्यावियन तार, सिमेन्ट, मोर्टार तथा कंक्रीट क्यूब परीक्षण जस्ता कार्य गराएको पाइएन । यसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्चर्य हुन सक्ने अवस्था छैन । अतः नियमावली तथा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु पर्दछ ।</p>																										
३२.	<p>औषधी खरिद - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १ (क) मा रु. २० लाख रुपैयाँसम्मको औषधीजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रियस्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । तर स्थानीय तहहरूले उक्त प्रक्रिया वेगर रु. १८,५७,५००/- का औषधी सोझै खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरू निम्नानुसार छनः</p>																										

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम																																								
३२.१	खरिद गरेका उक्त औषधी कुन औषधी कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको ।																																									
३२.२	आपूर्ति हुने औषधी डब्लु.एच.ओ. सर्टिफाइड हुनुपर्ने औषधीको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधी बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको ।																																									
३२.३	आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनु अघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधीको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।																																									
३२.४	औषधीको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रूपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको ।																																									
३२.५	औषधीको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको । तसर्थ, औषधीको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधी प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधीको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधीहरू जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।																																									
३३.	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम - स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम सामुदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत् नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीय तहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरूमा विभिन्न निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ३२० जनालाई रोजगारी उपलब्ध गराई रु. ३७,९७,२७१/- खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई ८ दिनदेखि २५ दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन । उक्त खर्चबाट लक्षित वर्गमा अल्पकालिन रोजगारी सृजना भएतापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालिन रोजगारी सृजना भएको देखिँदैन ।																																									
३४.	कोभिड-१९ तर्फ: आ.व. २०७६।०७७ को अषाढ मसान्तसम्म कोभिड-१९ रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि भएको आम्दानी तथा खर्चको विवरण निम्नानुसार रहेको छः																																									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>आम्दानी शीर्षक</th> <th>रकम रु.</th> <th>खर्च शीर्षक</th> <th>रकम रु.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>गत वर्षको बाँकी</td> <td>०.००</td> <td>राहत वितरण</td> <td>४०६८७५०.००</td> </tr> <tr> <td>स्थानीय तहको आफ्नै बजेटबाट</td> <td>११०९७८२६.५७</td> <td>घुम्ती पसल सामान खरिद</td> <td>१२५५९००.००</td> </tr> <tr> <td>संघीय कोभिड कोषबाट</td> <td>९००००.००</td> <td>क्वारेन्टाइन निर्माण तथा व्यवस्थापन</td> <td>२९९०२३४.००</td> </tr> <tr> <td>प्रदेश कोभिड कोषबाट</td> <td>९९००००.००</td> <td>औषधी एवं स्वास्थ्य उपकरण खरिद</td> <td>१८०४३५७.००</td> </tr> <tr> <td>अन्य स्रोतबाट (घुम्ती पसल आम्दानी)</td> <td>१२९७६३२.५०</td> <td>आइसोलेसन केन्द्र निर्माण</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>खोप कार्यक्रम खर्च</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>स्वास्थ्यकर्मी परिचालन र जोखिम भत्ता</td> <td>११३९९५६.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>प्रशासनिक खर्च</td> <td>३२८८५९.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>सिमानाका तथा जिल्ला बाहिरबाट नागरिक ओसार पसार</td> <td>१७२९८००.००</td> </tr> </tbody> </table>	आम्दानी शीर्षक	रकम रु.	खर्च शीर्षक	रकम रु.	गत वर्षको बाँकी	०.००	राहत वितरण	४०६८७५०.००	स्थानीय तहको आफ्नै बजेटबाट	११०९७८२६.५७	घुम्ती पसल सामान खरिद	१२५५९००.००	संघीय कोभिड कोषबाट	९००००.००	क्वारेन्टाइन निर्माण तथा व्यवस्थापन	२९९०२३४.००	प्रदेश कोभिड कोषबाट	९९००००.००	औषधी एवं स्वास्थ्य उपकरण खरिद	१८०४३५७.००	अन्य स्रोतबाट (घुम्ती पसल आम्दानी)	१२९७६३२.५०	आइसोलेसन केन्द्र निर्माण	-			खोप कार्यक्रम खर्च	-			स्वास्थ्यकर्मी परिचालन र जोखिम भत्ता	११३९९५६.००			प्रशासनिक खर्च	३२८८५९.००			सिमानाका तथा जिल्ला बाहिरबाट नागरिक ओसार पसार	१७२९८००.००	
आम्दानी शीर्षक	रकम रु.	खर्च शीर्षक	रकम रु.																																							
गत वर्षको बाँकी	०.००	राहत वितरण	४०६८७५०.००																																							
स्थानीय तहको आफ्नै बजेटबाट	११०९७८२६.५७	घुम्ती पसल सामान खरिद	१२५५९००.००																																							
संघीय कोभिड कोषबाट	९००००.००	क्वारेन्टाइन निर्माण तथा व्यवस्थापन	२९९०२३४.००																																							
प्रदेश कोभिड कोषबाट	९९००००.००	औषधी एवं स्वास्थ्य उपकरण खरिद	१८०४३५७.००																																							
अन्य स्रोतबाट (घुम्ती पसल आम्दानी)	१२९७६३२.५०	आइसोलेसन केन्द्र निर्माण	-																																							
		खोप कार्यक्रम खर्च	-																																							
		स्वास्थ्यकर्मी परिचालन र जोखिम भत्ता	११३९९५६.००																																							
		प्रशासनिक खर्च	३२८८५९.००																																							
		सिमानाका तथा जिल्ला बाहिरबाट नागरिक ओसार पसार	१७२९८००.००																																							

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा			बेरुजू रकम
		वाँकी	१५७६०३.००	
	जम्मा	१३४७५४५९.०७	१३४७५४५९.०७	
३५.	<p>कक्षाकोठामा शिक्षक विद्यालयमा अभिभावक कार्यक्रम: दुँहु गाँउपालिकाको कक्षाकोठामा शिक्षक विद्यालयमा अभिभावक कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७४ को सामुदायिक विद्यालयहरूको अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको सिकाई उपलब्धि बढाउनको लागि विद्यालय गुणस्तर सहजकर्ता नियुक्त गर्दा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले न्यूनतम शैक्षिक योग्यता पुगेका व्यक्तिहरूबाट सिकाई विकास प्रस्ताव माग गर्नुपर्ने, प्रस्तावको आधारमा वार्षिक कार्य सम्पादन सम्झौता गर्नुपर्ने र सहजकर्ताले मासिक रूपमा प्रस्तावमा उल्लेख भए बमोजिम प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गाँउपालिकाले ११ विद्यालयहरूलाई गुणस्तर सहजकर्ताको प्रोत्साहन बापत रु. २५,३३,०००/- भुक्तानी खर्च लेखेकोमा यो कार्यक्रम लागु भए पश्चात सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणास्तरमा भएको सुधार सम्बन्धि तुलनात्मक प्रतिवेदन बनाई यस कार्यक्रमको उपलब्धि मुल्याङ्कन गरेको देखिएन। विद्यालयको स्वीकृत दरबन्दीमानै शिक्षक कार्यरत रहेको अवस्थामा गुणस्तर सहजकर्ताको भूमिका नियमित अध्यापन भन्दा तोकिएको विषयमा विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धिमा गुणामत्क सुधार ल्याउनु भएकोले सो पुष्टि हुने मूल्याङ्कन हुनुपर्दछ ।</p>			
३६.	<p>उपाध्यक्ष युवा स्वरोजगार कार्यक्रम: यस गाँउपालिका भित्रका वेरोजगार युवाहरूलाई उद्यम व्यवसाय र स्वरोजगारीमा संलग्न गर्ने उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि पालिकाले यो कार्यक्रम लागु गरेको देखियो । यस वर्ष यो कार्यक्रममा ५६ जना युवाहरूलाई रु. २५०००/- देखी रु. ५००००/- सम्म अनुदान उपलब्ध गराई रु. २०,८७,५००/- खर्च गरेकोमा दुँहु गाँउपालिका उपाध्यक्ष युवा स्वरोजगारी कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७५ को बुँदा नं. ३ (क) बमोजिम १५ दिने सार्वजनिक सुचना आव्हान गरेको र अनुसूची १ बमोजिम व्यवसायी प्रस्ताव, अनुसूची व्यवसायिक लगानी सारांश र व्यवसायीक प्रतिफलको प्रक्षेपण संलग्न रहेको नदेखिएकोले निर्देशिकामा उल्लेखित प्रकृया पूरा गरी लक्षित युवा छनौट गरेको र अनुदानको सदुपयोग भएको पुष्टि हुने प्रमाण पेश गर्नु पर्दछ रु.</p>			२०८७५००
३७.	<p>अन्य प्रयोजनमा खर्च: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा.मा कार्यालयमा प्राप्त हुन आएको रकम तोकिएको काममा मात्र खर्च गर्न पाइने उल्लेख छ । कार्यालयले स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत निकास भएकै रकमबाट उपाध्यक्ष युवा स्वरोजगार कार्यक्रमको दोस्रो किस्ता बापत रु. ५०,०००/- मनोरथ जोशीलाई भुक्तानी दिएको देखियो । स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रमको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रममा उपाध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम नरहेकोले स्वीकृत कार्यक्रम बेगर भुक्तानी दिएको रकम नियमित नदेखिएको रु.</p>			५००००
३८.	<p>निम्न गो.भौ.बाट देहाय अनुसार भुक्तानी खर्च लेखेकोमा खर्च प्रमाणित हुने आधार प्रमाण संलग्न रहेको नदेखिएकोले खर्च पुष्टिहुने आधार प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.</p>			२८००००
	गो.भौ.नं./मिति	विवरण	भुक्तानी रु.	कैफियत
	१८४-०७६/१२/१२	गाडी भाडा	१४४०००.००	कार्तिक देखी माघ सम्म विभिन्न सभा समारोहमा दार्चुला देखी हिकिलासम्म गाडी प्रयोग बापत भुक्तानी दिएकोमा सम्झौता, गाडी प्रयोग कर्ताको विवरण , सभा समारोहको विवरण समावेश छैन।
	२६९-०७७/३/३१	गाडी भाडा	१३६०००.००	माघ देखी चैत्र सम्म विभिन्न सभा समारोहमा दार्चुला देखी हिकिलासम्म गाडी प्रयोग बापत

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा			बेरुजू रकम																				
			भुक्तानी दिएकोमा सम्झौता, गाडी प्रयोग कर्ताको विवरण, सभा समारोहको विवरण समावेश छैन।																					
	जम्मा	२८००००.००																						
३९.	<p>वितरण भरपाई: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४१ (छ) मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले सरकारी खर्च गर्दा उपलब्ध स्रोत, साधन तथा सम्पत्तिको समुचित उपयोग भएको छ र हानी नोक्सानी नहुने गरी सम्भार तथा संरक्षणको उचित व्यवस्था गरेको छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले देहाय अनुसारका सामग्री खरिद गरी भुक्तानी खर्च लेखेकोमा वितरण भरपाई पेश भएन । खरिद गरिसकेका सामानहरूको वितरण भरपाई पेश गर्नुपर्ने रु.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ब.उ.शि.नं.</th> <th>गो.भौ.नं./मिति</th> <th>विवरण</th> <th>रकम रु.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>३३६००१०२</td> <td>११-०७७/३/२९</td> <td>विउ विजन</td> <td>९००००.००</td> </tr> <tr> <td>सशर्त चालु</td> <td>१४८-०७७/३/३१</td> <td>स्यानेटरी प्याड ७३७५ प्याकेट</td> <td>७८०६०४.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td>१०४-०७७/३/३१</td> <td>स्यानेटरी प्याड १००० प्याकेट</td> <td>३९९९०.००</td> </tr> <tr> <td colspan="3">जम्मा</td> <td>९१०५९४.००</td> </tr> </tbody> </table>			ब.उ.शि.नं.	गो.भौ.नं./मिति	विवरण	रकम रु.	३३६००१०२	११-०७७/३/२९	विउ विजन	९००००.००	सशर्त चालु	१४८-०७७/३/३१	स्यानेटरी प्याड ७३७५ प्याकेट	७८०६०४.००		१०४-०७७/३/३१	स्यानेटरी प्याड १००० प्याकेट	३९९९०.००	जम्मा			९१०५९४.००	९१०५९४।
ब.उ.शि.नं.	गो.भौ.नं./मिति	विवरण	रकम रु.																					
३३६००१०२	११-०७७/३/२९	विउ विजन	९००००.००																					
सशर्त चालु	१४८-०७७/३/३१	स्यानेटरी प्याड ७३७५ प्याकेट	७८०६०४.००																					
	१०४-०७७/३/३१	स्यानेटरी प्याड १००० प्याकेट	३९९९०.००																					
जम्मा			९१०५९४.००																					
४०.	<p>गैहसरकारी संस्थाबाट खरिद: सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६४ को दफा ४६ मा जनचेतना सम्बन्धि तालिम, अभिमुखीकरण, सबलीकरण, मूलप्रवाहीकरण जस्ता कार्य गैरसरकारी संस्थाबाट गराउन सकिने उल्लेख छ । पालिकाले प्रारम्भिक तह पढाई कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयहरूलाई टेबल, कापेट, फिल्टर लगायतका सामग्री खरिद तथा वितरणको लागि सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपालसँग सम्झौता गरी रु. ७,९९,९४३/- भुक्तानी दिएको देखियो । ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम जनचेतना तालिम, अभिमुखीकरण, सबलीकरण, मूल प्रवाहीकरण सामग्री खरिद तथा वितरण कार्यक्रम गैरसरकारी संस्थाबाट गराउनु नियमसम्मत देखिएन रु.</p>			७,९९,९४३।																				
४१.	<p>मोबाइल खरिद:- पालिकाको पदाधिकारी तथा कर्मचारीको लागि ४ थान मोबाइल खरिद गरेको रु. ६२,५००/- खर्च लेखेकोमा निजी कार्यमा प्रयोग हुने सामान खरिद गर्न मिल्ने आधार प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.</p>			६२५००																				
४२.	<p>मूल्य अभिवृद्धिकर दर्ता: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १९ मा रु. २० हजार भन्दा बढीको खरिद कार्य गर्नुपर्दा मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता भएकासँग मात्र खरिद गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य चौकी निर्माणको डि.पि.आर.बापत वखेताल इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सीलाई रु. ६,९९,९४०/- भुक्तानी दिएकोमा उक्त फर्म मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको देखिएन । नियमावली बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता नभएको फर्मसँग गरेको खरिद कार्य नियमित नदेखिएको रु.</p>			६९९९४०																				
४३.	<p>गाउँपालिका गुरुयोजना: गाउँपालिकाको दीर्घकालिन भौतिक पूर्वाधार विकास, वातावरण व्यवस्थापन, सामाजिक विकास, पर्यटन विकास, आर्थिक विकास, संस्थागत विकास तथा प्रकोप जोखिम व्यवस्थापन लाई समेटेर वृहत गाउँपालिका गुरुयोजना तयार गर्ने कार्यका लागि मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु. १३,२१,५००/- मा ग्रीन ड्रा प्रा.लि.काठमाडौंसँग सम्झौता भएको देखियो । २०७६/१०/५ मा पेश गरेको प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा कार्यालयले तयार गरेको TOR बमोजिमका क्षेत्रहरूको क्षेत्रगत योजना समावेश नगरी सैद्धान्तिक व्यहोरा मात्र समावेश भएको देखियो तथा अन्तिम प्रतिवेदन कुन मितिमा पेश गरेको नखुलाई प्रारम्भिक प्रतिवेदन बापत रु. ५,९७,३१७/- र दोस्रो किस्ता बापत भौ.नं. १७४-२०७६/१२/९ बाट रु. ५,९७,३१८/- समेत जम्मा रु. ११,९४,६३५/- भुक्तानी दिएको देखियो।</p>																							

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा	बेरुजू रकम																																				
	कार्यालयले तयार गरेको र परामर्शदाताले स्वीकार गरेको TOR बमोजिमका वृहत क्षेत्रगत योजना समावेश भएको अन्तिम प्रतिवेदन कार्यालयले स्वीकार गरेको नदेखिएकोले भुक्तानी दिएको रकम नियमित नदेखिएको रु.	११९४६३५।																																				
४४.	<p>कृषि विउ विजन: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४१ (झ) मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले सरकारी खर्च गर्दा स्वीकृत लागत र खर्चको सीमाभित्र रही कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयका ना.प्रा.स. धिरक सिंह बोहराले निम्नानुसार विउ विजन खरिद गरी कृषकहरूलाई वितरण गरेकोमा पालिकाको स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम ५० प्रतिशत पालिका र ५० प्रतिशत कृषकहरूले व्यहोर्ने रहेकोमा खरिद बिल अनुसार बढी रकम खर्च गरेको देखिएकोले बढी भुक्तानी दिएको रकम असूल गर्नुपर्ने रु.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>गो.भौ.नं./मिति</th> <th>विवरण</th> <th>बिल रकम</th> <th>गा.पा.ले भुक्तानी दिनुपर्ने रकम</th> <th>भुक्तानी दिएको रकम</th> <th>बढी रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>५-०७६/७/२९</td> <td>आलु विउ खरिद</td> <td>६८५००.००</td> <td>३४२५०.००</td> <td>५००००.००</td> <td>१५७५०.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td>गहुँ विउ खरिद</td> <td>५७६००.००</td> <td>२८८००.००</td> <td>५००००.००</td> <td>२९२००.००</td> </tr> <tr> <td>९-०७६/१०/२६</td> <td>सुन्तला र ओखर विउ खरिद</td> <td>९३५००.००</td> <td>४६७५०.००</td> <td>९३५००.००</td> <td>४६७५०.००</td> </tr> <tr> <td>१९-०७७/३/३१</td> <td>सुन्तला, कागती र चुक विरुवा खरिद</td> <td>१४३०००.००</td> <td>७१५००.००</td> <td>१०००००.००</td> <td>२८५००.००</td> </tr> <tr> <td colspan="2">जम्मा</td> <td>३६२६००.००</td> <td>१८१३००.००</td> <td>२९३५००.००</td> <td>१९२२००.००</td> </tr> </tbody> </table>	गो.भौ.नं./मिति	विवरण	बिल रकम	गा.पा.ले भुक्तानी दिनुपर्ने रकम	भुक्तानी दिएको रकम	बढी रकम	५-०७६/७/२९	आलु विउ खरिद	६८५००.००	३४२५०.००	५००००.००	१५७५०.००		गहुँ विउ खरिद	५७६००.००	२८८००.००	५००००.००	२९२००.००	९-०७६/१०/२६	सुन्तला र ओखर विउ खरिद	९३५००.००	४६७५०.००	९३५००.००	४६७५०.००	१९-०७७/३/३१	सुन्तला, कागती र चुक विरुवा खरिद	१४३०००.००	७१५००.००	१०००००.००	२८५००.००	जम्मा		३६२६००.००	१८१३००.००	२९३५००.००	१९२२००.००	१९२२००।
गो.भौ.नं./मिति	विवरण	बिल रकम	गा.पा.ले भुक्तानी दिनुपर्ने रकम	भुक्तानी दिएको रकम	बढी रकम																																	
५-०७६/७/२९	आलु विउ खरिद	६८५००.००	३४२५०.००	५००००.००	१५७५०.००																																	
	गहुँ विउ खरिद	५७६००.००	२८८००.००	५००००.००	२९२००.००																																	
९-०७६/१०/२६	सुन्तला र ओखर विउ खरिद	९३५००.००	४६७५०.००	९३५००.००	४६७५०.००																																	
१९-०७७/३/३१	सुन्तला, कागती र चुक विरुवा खरिद	१४३०००.००	७१५००.००	१०००००.००	२८५००.००																																	
जम्मा		३६२६००.००	१८१३००.००	२९३५००.००	१९२२००.००																																	
४५.	सोझै खरिद: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८४ मा रु. २० लाख रुपैयाँसम्म लागत अनुमान भएको मालसामान सिलबन्दी दरभाउपत्र आव्हान गरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले गो.भौ.नं. १८३-०७६/१२/१२ बाट विभिन्न स्टेशनरी सामग्री लटिनाथ स्टेशनरी एण्ड अर्डर सप्लायर्सबाट सोझै खरिद गरी रु. ७,८४,८४७/- भुक्तानी दिएको देखियो । नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सिलबन्दी दरभाउपत्र आव्हान नगरी सोझै खरिद गरी भुक्तानी दिएको नियमित नदेखिएको रु.	७८४८४७																																				
४६.	स्वीकृत बजेट बाहिरको खर्च: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७३ (७) मा कार्यपालिकाले सभाबाट स्वीकृत सिमा र शीर्षक बाहिर गई बजेट खर्च गर्न नपाउने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७६।०७७ को बजेट रु. २८,५५,८९,४७७।०० मध्ये गाँउपालिकाको कार्यालय भवनका लागि जग्गा खरिदमा रु. ८० लाख बजेट व्यवस्था भएकोमा जग्गा खरिद कार्य नभएकोमा खर्चको फाँटवारी शीर्षक ३१४११ जग्गा प्राप्तिमा रु. ६२,८७,०५४।०० खर्च देखिएकोमा विभिन्न योजनामा खर्च भएको रकम कार्यक्रम तथा बजेट संशोधन नभई खर्च गरेको देखिन्छ । ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार सभाबाट स्वीकृत शीर्षक बाहिर खर्च गर्दा ऐनको कार्यान्वयन नभएको देखिन्छ । ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार सभाबाट स्वीकृत शीर्षक बाहिर गरेको खर्च नियमित नदेखिएको रु.	६२,८७,०५४।																																				
४७.	वितरणमुखी खर्च:- दुँहु गाँउपालिका वडा नम्बर ४ को लागि सरस्वती ईन्टप्राइजेजबाट रु. २१,०२,६१७ रकमको ४६० वटा ग्याँस खरिद खर्च लेखेको देखियो । व्यक्तिगत घरायसी काममा प्रयोग हुने ग्याँस खरिद गरी वितरण गर्न कुनै कार्यविधि एवं निर्देशिका भएको देखिँदैन र ग्याँस सिलिण्डर वितरण गरको भरपाई समेत देखिएन । व्यक्तिगत घरायसी काममा प्रयोग हुने समानहरू वितरण गर्दा विकास निर्माणमा वढवा हुने प्रवृत्तिको खर्च देखिन्छ । व्यक्तिगत घरायसी काममा प्रयोग हुने ग्याँस सिलिण्डर खरिद गरी खर्च लेख्न मिल्ने आधार नदेखिएको रु.	२१०२६१७।																																				
४८.	बीमा नगरेका:- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२ मा रु. दश लाख रुपैयाँ भन्दा बढी मुल्यको निर्माण कार्य गराउदा निर्माण व्यवसायीले बीमा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । निम्न निर्माण कार्यका परीमाण सूचीमा बीमाको व्यवस्था भएकोमा बीमा गरेको देखिएन ।																																					

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा					बेरुजू रकम
	शीर्षक	ठेका नं.	योजनाका नाम	निर्माण व्यवसायीको नाम	कार्य सम्पन्न रकम रु.	
	विशेष अनुदान ३	२०७६।७७	ढोडया खानेपानी योजना	देवहरी निर्माण सेवा	७०३६०९३।४९	
	विशेष अनुदान ३	२०७६।७७	खाम खानेपानी योजना	शिखर निर्माण सेवा	२३५०२६९।००	
	<p>तोकिए बमोजिमका निर्माण कार्यको बीमा नहुदा निर्माण कार्यमा हुने जोखिम बहन नहुने देखिन्छ । लागत अनुमान तयार गर्दा बीमाको रकम समेत परिमाण सुची आइटममा समावेश गरी निर्माण कार्यको बीमा गराएर कार्य गराउनु पर्दछ ।</p>					
४९.	<p>मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टा नगरेको:- मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ (ग) बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर रकमको ५० प्रतिशत रकम भुक्तानी हुँदा कट्टा गरी सम्बन्धित राजस्व खाता दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । निम्न निर्माण व्यवसायीलाई मूल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी गर्दा ५० प्रतिशत रकम कट्टा नगरी भुक्तानी गरेको देखियो ।</p>					
	शीर्षक	गो.भा.नं. र मिति	निर्माण व्यवसायीको नाम	मूल्य अभिवृद्धि कर रकम रु.	५० प्रतिशत मु. अ. कर	
	विशेष अनुदान	३३।२०७७।०३।३०	देवहरी निर्माण सेवा	८०९४६२।०८	४०४७३१।०४	
	विशेष अनुदान	३३।२०७७।०३।३०	शिखर निर्माण सेवा	२७०३८४।९३	१३५१९२।४७	
	वित्तिय समिकरण	३९।२०७६।०९।१८	जयलटवाव निर्माण सेवा	१९६१०८।४५	९८०५४।२२	
		६२।२०७६।१०।२९	महाकाली निर्माण सेवा	२५०९९६।९४	१२५४९८।४७	
		७४।२०७६।११।३०	जयदुर्गे निर्माण सेवा	३७३५४९।४८	१८६७७४।८०	
		१५७।२०७७।३।२९	जयदुर्गे निर्माण सेवा	३७८४९५।५८	१८९२४७।७९	
		१६७।२०७७।३।३०	महाकाली निर्माण सेवा	२१२९५७।२९	१०६४७८।६४	
		१८३।२०७७।३।३१	जय ब्यास निर्माण सेवा	८५३६३।४१	४२६८१।७०	
	गा.पा.चालु		नेपाल इन्भाइरोमेन्ट एण्ड इन्जिनियरिङ कन्सल्टिङ सर्भिसिज प्रा.लि.	११४४००.००	५७२००.००	
			प्रिन इरा प्रा.लि.	६८७१८.००	३४३५९.००	
				६८७१८.००	३४३५९.००	
			जम्मा	२८२९१५४.२६	१४१४५७७।१३	१४१४५७७।१३
	<p>नियमानुसार भुक्तानीको समयमा कट्टा गर्नुपर्ने मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टा नहुँदा राजस्वमा जम्मा गर्नुपर्ने मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टा नगरेको रकम कट्टा गरी दाखिला हुनुपर्ने रु.</p>					३
५०.	<p>पेशकी: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ४७ मा पेशकी दिइएको रकम तोकिएको म्यादभित्र फर्स्यौट गर्नु गराउनु पेशकी लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने व्यवस्था छ । निम्नानुसार पेशकी दिइएको रकम रु. १,९६,११,७७८ /- आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म पनि फर्स्यौट नभई बांकी रहेको देखियो । पेशकी रकम नियमानुसार फर्स्यौट गर्नु पर्दछ । म्याद नाघेको पेशकी रु.</p>					
	व.उ.शि .नं.	पेशकी लिएको मिति	पेशकी लिनेको नाम	प्रयोजन	पेशकी रकम रु.	म्याद नाघेको रु.
		२०७६/६/१६	का.स. कल्याण सिंह बडाल	संचार महशुल	५०००.००	५०००.००
	प्रदेश चालु	२०७६/६/१३	समैजी बख्खापालन उद्योग	सुपथ मूल्य पसल संचाल	४०००००.००	४०००००.००

५२७९५००

दफा	भौ.नं, मिति र ब्यहोरा					बेरुजू रकम
प्रदेश चालु	२०७६/६/१६	मानसरोवर रेष्टुरेन्ट	सुपथ मूल्य पसल संचाल	५०००००.००	५०००००.००	०
	२०७७/३/१४	सहायक रामसिंह धामी	कार्यक्रम	२८१३३५.००	०.००	०.००
	२०७७/३/१२	ना.सु. गोपाल सिंह बोहरा	कार्यक्रम	२११२३६.००	०.००	०.००
	२०७७/३/२१	खरिदार दिपकराज जोशी	कार्यक्रम	१६२२४७.००	०.००	०.००
प्रदेश पूजीगत	२०७६/२/२६	कालागाड ग्रामीण सडक निर्माण उ.स.	सडक निर्माण	११९००००.००	११९००००.००	०
संघीय पूजीगत	२०७७/२/१९	समाज कल्याण समाज	खेतीगाड झो.पु निर्माण	१५००००.००	१५००००.००	०
संघीय पूजीगत	२०७७/३/३१	दहधार आ वि भवन निर्माण उ.स.	भवन निर्माण	६२३२६०.००	०.००	०.००
	२०७७/३/३१	धारीपाटा मा वि भवन निर्माण उ.स.	भवन निर्माण	१०१६२००.००	०.००	०.००
	२०७७/३/३०	जन विकास मा.वि. भवन निर्माण उ.स.	भवन निर्माण	५०८४००.००	०.००	०.००
	२०७७/३/३०	जन विकास मा.वि. बारवाज भवन निर्माण उ.स.	भवन निर्माण	५८८६००.००	०.००	०.००
		श्री पिपलचौरी मा.वि. विण	भवन निर्माण	६२०००.००	६२०००.००	०
		काम्दा खा.पा. योजना उ.स.	जग्गा खरिद	२०००००.००	२०००००.००	०
		जोशीगाँउ बारवाझ खारा सडक उ.स.	सडक निर्माण	९३३०००.००	९३३०००.००	०
		वडा नं. ४ भवन निर्माण उ.स.	भवन निर्माण	४७००००.००	४७००००.००	०
		ब्रह्म मन्दिर शौचालय निर्माण उ.स.	शौचालय निर्माण	१५६०००.००	१५६०००.००	०
		खेलमैदान निर्माण उ.स.	खेलमैदान निर्माण	३१३५००.००	३१३५००.००	०
		वडा नं. ५ भवन निर्माण उ.स.	भवन निर्माण	४६९०००.००	०.००	०.००
	२०७७/३/७	सहायक सुरेन्द्र ब. बम	झो.पु. नियमित मर्मत सम्भार	७२०००.००	०.००	०.००
गा.पा. पूजीगत	२०७७/३/२४	वाई आर कन्सट्रक्सन	वडा नं. २ भवन निर्माण	१०४०००००.००	१०४०००००.००	०.००
संघीय चालु	२०७७/३/३०	शिक्षा अधिकृत हेमराज जोशी	कोभड सिकाई कार्यक्रम	३०००००.००	३०००००.००	०
संघीय चालु	२०७७/३/१२	जय लट बाबा निर्माण सेवा	भवन निर्माण	६०००००.००	६०००००.००	०
		जम्मा		१९६११७७८.००	५२७९५००.००	०

ढुँहु गाउँपालिका, दार्चुला
बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७६।७७

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु		प्रतिक्रियाबाट फस्यौट		बाँकी बेरुजु		बेरुजु									
						असूल	नियमित गर्नुपर्ने				पेस्की				
दफा संख्या		दफा		दफा संख्या			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लागत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा				
संक्रान्तिक	रकम	संक्रान्तिक	रकम	संक्रान्तिक	रकम										
३६	२०	२३४८४	०	६	१४१७	३६	१४	२२०६७	७७८	११९१९	४०९०	०	०	१६००९	५२८०

अघावधिक बेरुजु स्थिति
२०७६।७७

(रु. हजारमा)

गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फस्यौट	बाँकी बेरुजु	सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
१०४९३	०	०	१०४९३	०	२२०६७	३२५६०